

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor: Książ Jan Pałka

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna \$3000; za przesyłką osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Południowej 2-50 dolary; w Urugwaju 3 pesy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Kurytyba — Aven. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Kurytyba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden łam: do 3 razy należy przysłać 5\$000. — Ogłoszenia płaci się zawsze z góry, inaczej nie umieszcza się. Ogłoszenia można płacić znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 300 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domań kiego, Krzyzanowskiego, R. Piekarza — Kubisa.

Oświata a dobrobyt

Bardzo dużo się mówi na różnych zjazdach lub też pisze w różnych piśmiech o poprawie szkolnictwa na polskich kolonjach, o zakładaniu kółek rolniczych i kooperatyw, o polepszeniu bytu polskiego wychodźcy w Brazylii. Niestety chociaż tak dużo się o tem mówi — nie się na lepsze nie zmienia, a nawet pod pewnymi względami dzieje się coraz gorzej. Coraz więcej szkół stoi nieczynnych, ruch oświatowy coraz mniejszy.

Dlaczego tak jest i jak ztem zaradzić?

Zły stan naszych szkół na kolonjach wpływa bezwzględnie na to, że chociaż się wiele mówi o pracy od podstaw, to do tej pracy niema pracowników. Stąd wniossek, że aby w przyszłości było lepiej, trzeba szkołom dać odpowiednie sily nauczycielskie a towarzystwom i kolonjom polskim ruchliwych działaczy społeczno-oświatowych. Nikt bowiem nie zaprzeczy, że zły stan naszego szkolnictwa wpływa z braku kompetentnych w tym dziale pracy ludzi. Wiele szkół jest nieczynnych z braku nauczycieli, wiele zaś jest takich, które nie pracują tak, jak pracować powinny, gdyż ich kierownicy nigdy nie przeszyli nadmiarem wiedzy. Co jednak poza, jeżeli tych pracowników na niwie oświatowej niema skąd wziąć?

W Brazylii mamy już kilka kolegiów, których zadaniem jest kształcić nauczycieli polsko-brazylijskich, takich właśnie, jakich potrzebują nasze kolonje.

Jednak nie wszystkie kolegia już dziś mogą sprostać swemu zadaniu, gdyż większość ich dopiero się formuje. Do najlepszych, które już dziś spełniają swoje zadanie, należy bez-

wątpienia Kolegium im. H. Sienkiewicza w Kurytybie. Dość powiedzieć, że w ciągu swego istnienia dało ono kolonji polskiej kilkudziesięciu odpowiedno, jak na tutejsze stosunki, wykształconych nauczycieli, a bardzo wielu słuchaczy tegoż Kolegium znajduje się dzisiaj w szkołach brazylijskich, średnich lub wyższych.

Założycielem kurytybskiego Kolegium chodziło przede wszystkim o wychowanie dla Polonii brazylijskiej odpowiedniego nauczyciela. Dzięki temu, tak szlachetnemu celowi, mogli się słuszenie spodziewać, iż szkoła ta znajdzie głębokie poparcie wśród naszego wychodźstwa. Lecz jeżeli tak myśleli — grubo się pomylili. Przez ostatnich kilka lat zdawać się mogło, że Polacy zrozumieли potrzebę takiej szkoły, gdyż z każdym rokiem uznali było coraz więcej, nietylko z Parany, ale także i z innych prowincyj, w których mieszkają Polacy. Słusznie można się było ludzi, że Kolegium nasze zaczyna spełniać swe zadanie. Lecz było to rzeczywiście tylko złudzenie. Przeszedł rok 1930 i piękne nadzieje przysły jak bańki mydlane. W rokueszłym Kolegium liczyło 54 słuchaczy, tymczasem w bieżącym roku zaledwie 45. Dzięki zesiorocznemu powodzeniu, w roku bieżącym kurs drugi i trzeci stoja może lepiej niż kiedykolwiek i gdyby kurs pierwszy był tak liczny, jak roku zeszłego — Kolegium nasze nie pozostawiałoby nie do życzenia. Niestety tak nie jest i z ciężkiem sercem musimy sobie powiedzieć, że jeżeli tak będziemy dbać o nasze szkoły, to nas wyprzedzą nietylko Niemcy, Żydzi i Włosi, ale także i leśni kabokrzy.

Rodacy! jeżeli Wam leży na ser-

cu przyszłość Waszych dzieci, jeżeli chcecie polepszyć ich byt — musicie im dać odpowiednich wychowawców. Tymi wychowawcami Waszych dzieci nie może być kto inny, jak własni synowie Wasi. Obowiązkiem Waszym jest posyłanie Waszych dzieci do polskich szkół kształcących nauczycieli polsko-brazylijskich, umiejących pracować nietylko w szkole, ale także i na każdym innym polu społeczno-oświatowym. Takich działaczy społecznych wychowuje Kolegium im. H. Sienkiewicza w Kurytybie. Zapisy do tego Kolegium trwaja zawsze więc każdej chwili możecie swe dzieci do niego posyłać.

Rodacy! dopóty był Wasz się nie polepszy, dopóty nie będą dzieci mieli poważania wśród swoich i obcych, dopóki na każdej kolonji polskiej nie będzie czynna szkoła, prowadzona przez ludzi rzeczywiście odpowiadających temu wielkiemu zadaniu jakim jest wychowanie dziecka.

Rodacy! aż dotąd apelowało do Was nauczycielstwo, duchowieństwo, ludzie światli, dziś przyszła kolej na nas, na Wasze dzieci. Wzywamy zatem Was, Rodzice, spełnijcie niejakieś poświecenie, ale Wasz największy obowiązek, jaki macie względem Waszych dzieci. Posyłajcie swe dzieci do naszego Kolegium, dacie im klucz do skarbow, których złodziejnie ukradnie ogień nie spali, ani woda nie zaleje. Skarbom tym na imię — Wiedza!

Rodzice! pamiętajcie, aby kiedyś dzieci Wasze nie robiły Wam wyrzutów, że mogliście im dać tę odrobinę oświaty, a nie daliście, mogliście polepszyć ich byt a nie polepszyliście... pamiętajcie!

Franciszek Pogorzelski.

miłym gościom miejsca, mu sieli pozostać na emmentarzu.

Mszę św. celebrował Ks. wizytator L. Bronny z Kurytyby, zaś kazanie wygłosił ks. proboszcz Góról.

Podczas mszy św. chór żeński odśpiewał bardzo starannie i pięknie kilka pieśni.

Po sumie nastąpiła procesja. Po nabożeństwie wspólny obiad w salach Tow. Króla Wł Jagiełły. Tu też dzięki uprzejmości Zarządu Towarzystwa, odbywały się wszystkie zebrania występy i posilki.

Serdeczny, miły i ciepły nastros, jaki się wytworzył wśród uczestniczek Zjazdu powiększyło przybycie nowych gości: p. Konsulowej Downarowiczowej ze swą córeczką, Danusią w towarzystwie p. prof. Lechowej, oraz ks. prob. Trzebiatowskiego z Kurytyby, ks. prob. Kandy z Orleansu i ks. prob. Warchoza z S. Candida.

O godzinie 2-giej zebranie uroczyste.

Ks. Proboszcz Góról w zgajeniu powitał delegatki i gości, odczytał telegramy, listy z życzeniami z Polski i Brazylii a następnie podkreślił cel zjazdu a mianowicie: 1) uczczenie 100-letnia Objawienia Cudownego Medalika i 2) obmówienia środków ułatwiających własne i drugih zbawienie.

Następnie Ks. wizyt L. Bronny wygłosił konferencję o „Duchu Dziecka Marji”. Wystuchano go z wielkiem zaocekwieniem.

Po krótkiej przerwie przedstawienie p. t. „Dwie Matki”. Sala wypełniona po brzegi, bo teatr zawsze i wszędzie wzbudza ciekawość.

Ogrywają same „Dzieci Marji” i na scenie i przy fortepianie.

Wzruszające sceny uwięzienia młodej chrześcijanki za wiarę świętą wywołały łzy u wielu widzów. Przemknęła odgrwała swą rolę Lucia Decówna uczennica Kolegium Sióstr Także i jej towarzyszkii mniejsze i większe role swoje odegrały znakomicie.

Pewny nastroj wywołany tragedią nieszczęśliwej matki która utraciła swą córkę, starały się rozproszyć malownicze i niezwykle pomysłowe występy „złotych” w polskich strojach.

Wiele oklasków zdobył również młody muzyk p. Eugeniusz Tempki, który świetnie odegrał na skrzypcach kilka melodj.

Ani się nie spostrzeżono, jak nadszedł zmrok wieczorny i

goście musieli wracać do domu; delegatki zaś znalazły miłą gościnę, jedną u Sióstr, drugie w rodzin polskich.

Tak minął jeden dzień wspólnego Zjazdu, był on przede wszystkim odzwierciedleniem wdzięczności ku Matce Boskiej z okazji 100 letniej rocznicy Objawienia Cudownego Medalika.

Drugi dzień Zjazdu był poświęcony poważnym obradom nad rozwojem Stowarzyszenia „Dzieci Marji”.

Po Mszy św. o godz. 10-tej zebranie. Konferencję o „Apostołstwie Dzieci Marji” wygłosił Ks. Redaktor Pałka.

Po konferencji nastąpiła dyskusja i wolne wnioski.

Poruszano szereg praktycznych kwestyj, udzielono wiele rad i wskazówek „Dzieciom Marji”.

Po wspólnym obiedzie odbył się jeszcze jeden referat, na temat: — Jakim powinno być „Dziecko Marji” — wygłoszony przez jedną z delegatek z Rio Claro.

W końcu Ks. prob. Góról rozdał uczestniczkom Zjazdu obrazki pamiątkowe i medaliki.

Zamykając zebranie, podziękował delegatkom i gościom za udział, a Siostrom, a zwłaszcza niestrudzonej Siostrze Stanisławie za zorganizowanie Zjazdu, a także tym wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do oświetnienia Zjazdu.

Na zakończenie Zjazdu odbyło się w kościele parafjalnym błogosławieństwo i ostatnie w sali Towarzystwa króla Wł Jagiełły występy na scenie — żywe obrazy, śpiewy i deklamacje.

W ten sposób przebieg dwa dni wielkiego Zjazdu.

Delegatki po radosnych chwilach jakie spędziły w licznej gronie swych towarzyszek na pięknych uroczystościach i ciekawych obradach w Abranches, unoszą dla swych stowarzyszeń nowe światło, nowy zapach i łączność nawiązaną zianami Stowarzyszeniami.

Wielkie znaczenie posiada ten zjazd nietylko dla Stowarzyszeń „Dzieci Marji” ale także i dla całej Brazylii.

Ta młodzież żeńska wychowana w zasadach silnej wiary chrześcijańskiej w surowych obyczajach, przyzwyczajana do ofiarności i poświęcenia to przyszłe żony i matki, które będą zdolne i będą umiały spełniać swe prawdziwe i zaszczytne posłannictwo. Ks. Jan Pałka.

Wspaniały przebieg Zjazdu Stowarzyszeń „Dzieci Marji” w Abranches

Mało dotychczas przeżywała Polonja Brazylijska tak imponujących zjazdów, jak ostatni Zjazd Stowarzyszeń „Dzieci Marji”, który odbył się w ostatnią niedzielę i poniedziałek w Abranches.

Wspaniale rozwijające się polskie Stowarzyszenia religijne „Dzieci Marji” w trzech, najliczniej zamieszkałych przez Polaków, Stanach Paraná, S. Catharina i Rio Grande do Sul przysłały swe delegatki nie tylko z pobliskich okolic jak: Kurytyba, Thomaz Coelho, Orleansu, S. Candida, Porto, Araucaria ale i dalszych, jak: S.

Matheus, Rio Claro, Prudentopolis, z S. Catharina — z Itayopolis, lecz nawet z dalekiego Rio Grande do Sul z Guarany i Bom Jardim, skąd trzeba było jechać do Kurytyby tylko... przeszedło 3 dni i 2 noce.

Z każdej miejscowości było od 2-5 delegatek przez cały czas trwania Zjazdu, tak że liczba wszystkich delegatek wynosiła 40 osób. Oprócz delegatek brały udział w uroczystościach i zebraniach zwłaszcza w niedzielę około 50 „Dzieci Marji” z Orleansu, Kurytyby, S. Candida, a z Abranches — 130 członkiń.

Tak więc, samych „Dzieci Marji” było 220. Doliczyć należy do tej liczby bardzo licznych gości.

Zjazd rozpoczął się wspólną Komunią Świętą wszystkich „Dzieci Marji” w niedzielę rano. Po mszy św. odbyło się pierwsze zebranie i zapoznanie się wzajemnie.

O godzinie 10-tej „Dzieci Marji” udały się z Tow. Króla Wł Jagiełły w poważnym pochodzie wraz ze sztandarem do kościoła parafjalnego na sumę. Obszerne kościół wypełnił się w wielkiej części „Dziećmi Marji”, tak, że parafianie, ustępując

WIADOMOŚCI Z POLSKI

Dlaczego w Polsce panuje kryzys gospodarczy

Jeżeli nie będą powzięte jakieś radykalne środki zaradcze, to Polska znajdzie się wobec najgroźniejszego kryzysu

gospodarczego od czasu odzyskania swej niepodległości. Tak jest opinia ekspertów finansowych. Środki te muszą być zastosowane przede wszystkim do urzędów regulujących import produktów zagranicznych. W ostatnich trzech latach zupełnie niepotrzebnie sprowadzono do Polski towarów za 300 milionów dolarów. Podczas gdy fabryki łódzkie były czynne przeciętnie pięć dni w tygodniu, a w Tomaszowie tylko cztery, wyrobów tekstylnych sprowadzono za 90 milionów dolarów pomimo, że krajowe są znacznie lepsze. Za gotowe ubrania i obuwie w tym czasie Polska zapłaciła zagranicy 82 miliony dolarów a krawcocy i szewcy polscy emigrują w poszukiwaniu kawałka chleba, którego brak w ich własnej ojczyźnie.

Win, wyrobów gumowych, papieru, patentowanych leków i perfum sprowadzono za 100 milionów dolarów. Resztę zapłacono zagranicy za artykuły spożywcze i tłuszczce.

Polsko-niemiecki układ handlowy jest bez znaczenia, a z Rosją sowiecką także nie można prowadzić korzystnego handlu. W ciągu ostatnich trzech lat Polska importowała za 160 milionów dolarów więcej niż wywoziła. Powiadają, że gdyby w tym okresie stosowano taką politykę jak obecnie, to zamiast deficytu bilansu handlowego wykazałby nadwyżkę.

Podług opinii ekspertów niema widoków rychłej naprawy i najbliższe miesiące zaznacza się u naszą zniżką produkcji, eksportu i zwyczaj przywozu. Rosja sowiecka nie cofa się przed żadną metodą byle tylko pogorszyć położenie gospodarcze swego najbliższego sąsiada i zalewa rynek polski produktami, które oddaje po cenach niższych kosztów produkcji. Niedawno sprzedawca rosyjskiego przemysłu tekstylnego ofiarował kupcom łódzkim towar po cenie niższej od ceny surowca.

Rząd przyjdzie z pomocą rolnictwu

Rząd polski postanowił przyjść z pomocą rolnictwa którego odbudowa i wydajność jest dla Polski rzeczą wielkiej wagi.

Poza ulgami podatkowymi, rząd zamierza w wydawniejszy sposób zasilić rolnictwo kredytami i jednocześnie prowadzi akcję w kierunku uprawnienia wywozu zboża. Poza ulgami podatkowymi dla przemysłu i handlu, przystąpiono do realizacji uchwały poprzedniego rządu w sprawie przyznania 50 milionów złotych kredytów lombardowych dla gałęzi przemysłu najbardziej dotkniętych kryzysem. W granicach zobowiązań międzynarodowych i uprawnień ustawowych, rząd dąży przez politykę celną do zabezpieczenia zbytu na rynku krajowym gałęziom przemysłu znajdujących się w trudnych warunkach konkurencyjnych. W celu zwalczania bezrobocia, przyspieszona będzie realizacja programu inwestycyjno-budowlanego, obejmującego budowę dróg lądowych, wodnych, kolei, mostów itp. Na ten cel uruchomienia będą w tym roku suma 400 milionów złotych, nie licząc 75 milionów, przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe. Licząc się ze zmniejszoną zdolnością płatniczą społeczeństwa i koniecznością stworzenia odpowiednich warunków odbudowy kapitału obrotowego, rząd będzie dążył do zmniejszenia budżetu.

Nawóz ziemny jest dobre, ale nawóz ja nawozem Renania Fosfat jest lepiej.

Misje święte na Ivahy

Wielką była potrzeba odprawienia Misji na naszej kolonii, bo mieszka tu wielu ludzi ożywych we wierze świętej, oblat muconych przez zło pisma i książy i przez bezwyznaniowe towarzyszywa. Jest i takich spór, co od szeregu lat nie widzieli swego kościółka parafjalnego.

Dnia 26 kwietnia przyjechali Księża Misjonarze Ks. Szymbor i Ks. Bieniasz. Ponieważ ludność polska tu jest rzadka, więc księża rozdzielili się na dwie grupy. Ks. Bieniasz i Ks. Pincoc pojechali na São Roque, 17 kilometrów dalej za Ivahy i tam odprawili Misje św. przez 5 dni. Wszyscy koloniści bez wyjątku przybywali na nauki misyjne.

Na Ivahy odprawiał Misje Ks. Szymbor i codziennie wygłaszał po pięć kazania, których ludzie słuchali z uwagą i do serca brali wzruszające nauki. Już od 6 z rana kościół się napełniał a opróżniał się dopiero wieczorem.

Do pomocy przyjechał także ks. Orszulik z Prudentopolis i przy jego dźwięcznej grze na harmonium tem więcej miękły wrzuczone serca. Na ostatnim kazaniu po ustawieniu krzyża misyjnego woku wszystkich słuchających zabłysła łza rozrzewnienia. Czemuż tak pięknie przeminały te dni misyjne?

Niektórzy z głębokich lasów przybywali na Misje, kiedy już Księża Misjonarze zład odjechali; zapóźno dowiedzieli się o Misjach.

A było kilku takich o wiedzieli, że się Misje odprawiają ale przez upór w niedowiarstwo na Misje przybyć nie chcieli.

Wczesnym rankiem dnia 3 maja Księża Misjonarze wyruszyli w dalszą podróż na Therezine, na Apukaranę i Hervalsinho.

Niech P. Bóg ich darzy bogostawieństwem i zdrowiem w dalszych trudach misyjnych.

Ivahy, dnia 4 maja 1930

Jeden z uczestników

T-wo „Oświaty Ludowej“ w Santa Candida

urządza w niedzielę dnia 18-go maja b. r. obchód Konstytucji 3-go Maja. Rano zbiórka w domu Towarzystwa, następnie wymarsz na uroczystą Mszę świętą do kościoła. Po nabożeństwie powrót na salę Towarzystwa i tu odbędzie się przemowa, deklamacje, śpiewy, wreszcie wesela zabawa i churasko. Na uroczystości tę aerodową zapraszamy wszystkich Polaków z Santa Candida i okolic.

Zarząd.

wiła udzielenia kredytu na zbudowanie nowego krądownika. — Angielsko-egipska konferencja w sprawie Sudanu została zawieszona.

— Ruch nacjonalistyczny w Indjach przybiera coraz groźniejszą postawę

Nawóz Renania Fosfat gwarantuje dobre żniwo.

Iskierki z całego świata.

— W Łodzi zorganizowano szkoły na świeżym powietrzu w parkach publicznych. Korzysta z nich będzie około 4000 słabowitych dzieci.

— Z Niemiec wyemigrowało w 1929 roku do krajów zamorskich 48 611 emigrantów, zaś w 1928 roku 47 241 a w 1927 roku 61 379 emigrantów niemieckich.

— W Stanach Zjednoczonych jest 4 kardynałów, 12 arcybiskupów, 102 biskupów, 26 925 księży, 12 413 parafii i 7 225 szkół parafjalnych, a 20 078 202 katolików.

— Katolicy amerykańscy z własnych środków wybudowali całą sieć telefoniczną w państwie papieskiem Citta del Vaticano.

— W dniu wczorajszym parlament w Danji zniósł karę śmierci, z wyroku sądowego wykonywaną.

— Z wiedeńskiego muzeum wojskowego skradziono 10 orderów Marii Teresy, wysadzonych brylantami i wielkie złote koczki z woskiem woskiemi Necoji i Medjolana.

— W Stanach Zjednoczonych ukończono już spis ludności, który wykazuje 117 milionów mieszkańców, według pierwszych obliczeń

— Rząd węgierski zabronił sowieckiej misji handlowej wstępu do Węgier.

— W Austrii rząd wydał rozporządzenia, zakazujące używania alkoholu przez kolejarzy i marynarzy.

— Z okazji rocznicy przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny przeciw Niemcom, minister skarbu ogłosił ostateczne zastawienie, z którego wynika, że Stany Zjednoczone wydały na wojnę 51 miliardów 400 milionów dolarów.

— Pod pozorem walki z chorobami a włącznie, aby przeskodzić w obchodzie świąt wielkanocnych, rząd sowiecki na Białorusi zamknął na miesiąc wszystkie świątynia katolickie, prawosławne, protestanckie i żydowskie.

— Chmury szarańczy wpadły do Kairo — stolicy Egiptu

POSZUKIWANIE
P. Karol Pleban i p. Fryderyk Sierpiński proszeni są o podanie swego adresu.

Jan Mosiądz lat 21 z zawodu Stelmach r. 1928 udał się z **Rio Baile** na Guarapuawę i niema dotąd o nim wiadomości. Ktoby coś o nim wiedział, niech przysła wiadomość do matki w domu: **Agnieszka Mosiądz — Colonia Candido de Abru — Via Theresina (Parana).**

Z Brazylii

Paraná. POWOŁANIE ROCZNIKA 1907.

Generał Monteiro de Barros, komendant 5-go Regionu Wojskowego, obejmującego stany: Paraná i S. Catharine, nakazał zwolnienie rocznika 1907 r. z drugiego wylosowania, którzy mieli odroczenie stawienia się aż do 30 b. m.

CZŁOWIEKO ZWIERZĘCYCH INSTYNKTACH.

Kilka dni temu w S. José dos Pinhaes pewien osobnik, Saturnino Alves Pires napadł w lesie na powracającą ze szkoły dziewczynki 12 letnią Annę Moskówną i jej siostrę 9-letnią Różę. Groźąc przestraszonym dziewczęciem, uprowadził starszą do lasu, chcąc dokonać na niej gwałtu.

Dzięki tylko krzykom biednego dziecka i wolaniem młodszej siostry, opryszek przeleżał się i uciekł, zanim mógł dokonać ohydnych czynu. Rodzice dzieci odszukał zbrodniarza i policja aresztowała go. Okazało się, że jest żonaty i ojcem dwójga dzieci małoletnich.

COŚ ZE STATYSTYKI CRUZ MACHADO.

Kolonja posiada 2 605 łutów z których 1 330 już zapłaconych a 773 jest jeszcze w ratach. Ludność ma 10 241 osób, zaś produkcja ruda i przemysłowa wynosi 4 013 kontów, stan byłby 934 tysiący milrejsów.

DOBRE I ZŁE WIEŚCI Z IVAHY.

Na Ivahy po wyborach Rząd podbił wszystkie zapomogi dla szkół. Zatem szkoły opustoszały, uczą tylko Siostry ruskie (bez subwencji).

Nasza polska szkoła od października zeszłego roku niema nauczyciela Polskie nasze Towarzystwo „Siejba“ zasympa i nie urzędza Zebrań. W czerwcu mają być wybory nowego Zarządu.

Ludzie domagają się tu aby sprowadzić Siostry. W tym celu wykupiono już jeden budynek rządowy obok Kościoła (stary telegraf). W tym budynku mogłyby Siostry tymczasowo zamieszkać, aż się postawi większe zabudowania.

Z linii Agua Parada wyjechał nauczyciel p. Lucjan Chachuła razem z żoną na czteromiesięczne wakacje do Polski. Na miejscu jego przybył inny nauczyciel p. Pstrzoch Derkowski.

Z Apukarany wyjechał tamtejszy nauczyciel Konstanty Da-

browski, na jego miejsce nastąpił p. Psch. W czasie Misji zmarł tu Władysław Krukowski na zatrucie alkoholem. Osierocił żonę i dwie dzieci.

Rio de Janeiro. SWÓJ — SWOJE.

W Rio zorganizowano wielką propagandę w celu spożywania chleba rodzimego, to jest chleba z kukurydzy, mandjoki i innych zbóż krajowych. Równocześnie propagandę potępia ku powaniu sprowadzanego drogiego chleba pszenicznego.

São Paulo.

JAKIE NARODOWOŚCI PRZESUNĘŁY SIĘ PRZEZ SCHRONISKO W SANTOS.

Bardzo ciekawą statystykę podaje zarząd schroniska w Santos: w ciągu ubiegłego miesiąca znaleźli tam schronisko następujących narodowości emigranci: brazylijanie — 730, polaków — 169, portugalczyków — 125, litwinów — 99, rosjan 81, Niemców 80, włochoów 69, hiszpanów 55, węgrol 45, angiolków 18 autstrjaków 43, estończyków 19, szwedów 15, jugosłowian 24, czechosłowaków 11, urugwajczyków 7, francuzów 4, japończyków 3, belgów 3, szwajcarów 1, armeniczyków 1, lotwinów 1 i niewymienionej narodowości 1.

Schronisko w Santos jest prawdziwą wieżą Babel.

Ogółem znalazło w Schronisku przytułek w ciągu kwietnia 1 598 osób przeważającą ilością mężczyzn ba tych było w tej liczbie 1 537 a tylko 61 kobiet.

Statystyka dodaje jeszcze następujące dane o powyższej grupie ludzi: pełnoletnich było 1 376 małoletnich 222, wolnego stanu 1 350, żonatyich 178 i wdowców 70.

Według rasy, białych było 1 262, kolorowych 338. Umiejących czytać i pisać 1 282, a analifabetów 316.

Renania Fosfat ma kwasu fosforowego 25 proc, wapna nierozpuszczalnego.

Rio Grande do Sul. SKAZANIE REWOLUCYONISTÓW

Sędzia federalny wydał w Porto Alegre wyrok skazujący zamieszanych w ruchu rewolucyjnym w 1925 r. Honorio Lemes, Octacilio Cunha Rosa i Fulgencio Santos.

Wszyscy oskarżeni zostali skazani na 7 miesięcy i 15 dni więzienia.

•GODZINA KAWY. W Porto Alegre — Companhia

„Położenie bankowe“

Pod powyższym tytułem „A Federação“, gazeta oficjalna rządu stanu Rio Grande do Sul, zamieściła w numerze z dnia 22 kwietnia b. r. następujące oświadczenie:

Upadek Banku Ludowego (Banco Popular do Rio Grande do Sul), który miał miejsce kilka dni temu, spowodował, oprócz pewnego odżwiku ekonomicznego i finansowego, który przedstawia ten fakt, sytuację niepewności zupełnie nieuzasadnioną.

Wskutek takiego nastroju, wiele osób zaniepokojonych, o los swoich wkładów i kredytów także i w innych bankach, stara się wycofać swoje pieniądze, obawiając się ewentualnej straty.

Solidne stanowisko finansowe innych zakładów bankowych w stolicy wykazuje jak bezpodstawa jest obawa tych, którzyby w ten sposób postąpili

Nadto, należycie upoważnieni oświadczamy, że rząd stanu udzieli naszym poważnym instytucjom swjej pomocy moralnej, ręcząc za prawidłowe przedsiębiorstwa jak i za zabezpieczenie kredytów odnośnych klientów.

Nawóz Renania Fosfat daje dobre wyniki

Telegramy

— W Warszawie p. Alipio Dutra, reprezentant Instytutu Obrony Kawy Brazylijskiej wygłasza propagandowe odczyty z projekcjami o kawie brazylijskiej.

— Rząd niemiecki przeznaczył 800 000 000 marek na zapomogi dla rolników we wschodnich prowincjach państwa.

— Komisja budżetowa niemieckiego „Reichstagu“ odmó

Baczność Rodacy!

ZWIĄZEK AMATORÓW SCENY przyjeżdża specjalnie z Kurytyby do Abranches dnia 25-go b. m. w celu wystawienia w Tow. Komedji pod tytułem:

SZLAUCHTA CZYNSZOWA

Istna fabryka śmiechu. Arcywesola ta komedja w dwóch aktach ze śpiewami, tańcami i t. d. była już grana z wielkim powodzeniem w Kurytybie.

Pierwszorządne sily amatorskie. — Kto się chce ubawić niech przyjdzie a nie pożałuje. — Początek o godzinie 7-mej. — Orkiestra znakomita. — Po przedstawieniu wielki BAL.

Baczność Rodacy!

ZWIĄZEK AMATORÓW SCENY przyjeżdża specjalnie z Kurytyby do Abranches dnia 25-go b. m. w celu wystawienia w Tow. Komedji pod tytułem:

SZLAUCHTA CZYNSZOWA

Istna fabryka śmiechu. Arcywesola ta komedja w dwóch aktach ze śpiewami, tańcami i t. d. była już grana z wielkim powodzeniem w Kurytybie.

Pierwszorządne sily amatorskie. — Kto się chce ubawić niech przyjdzie a nie pożałuje. — Początek o godzinie 7-mej. — Orkiestra znakomita. — Po przedstawieniu wielki BAL.

Kolonisci

DOŚWIADCZENI
W ROLNICTWIE
UŻYWAJĄ TYLKO
MASZYNY OD
FABRYKI:

Casa Hackradt
CURITYBA, Rua 15 de Novembro 502.
CAIXA POSTAL 420.

Szan. Rolnicy!

ZAWIADAMIAMY SZANOWNYCH ROLNIKÓW I NASZYCH
ODBIORCÓW, ŻE POSIADAMY OGROMNY SKŁAD

Nawozów sztucznych Krajowych i Zagranicznych.

PONIEWAŻ SPROWADZAMY TE NAWOZY WPROST
Z ZAGRANICY, ZNIŻYLIŚMY CENY NA NICH.

POLECAMY NAJLEPSZE NAWOZY, KTÓRE JUŻ DAŁY
ZNAKOMITE WYNIKI

Renania-Fosfat, Saletra Chilijska,
Mączka z Kości marki „PARANA“

ŻĄDAJCIE I ZWRACAJCIE SIĘ DO NAS O CENNIKI.

Fabryka Nawozów „Paraná“

ALBANO BOUTIN & Cia
Boulevard Capanema N. 155

TELEPHONE N 226 Caixa Postal N 332. CURITYBA, PARANA

POTRZEBA OSOBY, która
umie trochę szyć oraz dziew-
czyna do dziecka.
Rua Conselheiro Carão 24

Wszystkich informacji o biletach
określowych udzieli
ANTONI OEDAKOWSKI
Av. Luiz Xavier 28 - Curityba.
Zgłoszenia przyjmuje od godziny 8-jej
rano do 9-tej wieczorem.

Baczność!

W tych dniach został wynajęty
HOTEL INTERNACIONAL
przez JAKÓBA BORYCA, który
jest znany w São Matheus i w
Iraty. Uprasza się Szanownych
Rodaków przybywających do
Kurytyby o korzystanie z ho-
teli INTERNACIONAL, gdzie
znajdziecie najlepszą obsługę -
Gospodarz tego hotelu udzieli
informacji o zapotrzebowaniu ra-
botników przy drogach kolejo-
wych w Guarapuawie, w Riosin-
ho, Palmas, Bocyuva, São Jo-
sé dos Pinhaes.

Rua Barão do Rio Branco 763,
CURITYBA.

Obok stacji kolejowej.

MUCHA i FLY-TOX

We wielu wypadkach jest mucha po-
wodem różnych chorób zarszylowych. Ba-
dawcy donoszą, że z jednej muchy mo-
że się rozmnożyć około 18,000,000,000
much w jej normalnym locie. Naj-
lepszym środkiem przeciw tym szkodli-
wym muchom jest tylko **FLEY-
TOX**.

SPRZEDA SIĘ

Maszyny dla stolarni
wraz z wszelkimi przyrządami
Cena okazynja.
Rua 13 Maio 127 -- Curityba.

Escola Pratica de Comercio

Matriz: Rua Dr. Marley 103 -
Curityba.

Kurs: Buchalterja - Conta-
dor - Korespondencja - Dak-
tylografja, Korespondencja w fran-
cuskim i w angielskim języku. Przyjmuje
się uczniów w każdej chwili.

BIURO ADWOKACKIE

Ludwika Wolskiego
Rua Brigadeiro Franco 28
CURITYBA

ADWOKACI

Dr. J. Berquó F. Coelho
Dr. Jan Grabski
Rua 15 de Novembro 413.
1-ro andar - sala 7
CURITYBA - Paraná - Brasil

Nawozy PAULISTA w mączce z kości

Sprowadzone z São Paulo i na-
wozy, które fabrykuje
Julio Garmatter i Spółka
Są do nabycia jedynie w składzie:

Casa Vermelha
Eurico Fonseca & Cia
Rua José Bonifacio N. 127 --- CURITYBA

Syfilis i Reumatyzm

ELIXIR 914

Używając go zauważa się po kilku dniach:
1) Krew czystą, wolną od wszelkich
nieczystości i dobry stan zdrowia.
2) Zniknięcie przyszców, egzem, wrzo-
dów, śwędzenia, ran jęczących i t. p.
3) Zniknięcie bóle Reumatyz-
mu, bólów w kościach i bólu głowy.
4) Zniknięcie objawów syfilitycznych
i wszelkich niedomagani spowodowanych
przez syfilis.
5) Złazek i kieszki w doskonałym sta-
nie bo Elixir 914 nie atakuje żółdka
nie zawiera joduretu.
Jest najlepszym lekiem czyszczącym
krew, która posiada świadectwa sąpital,
ludziez specjalistów w chorobach oczu
i żędkowych na te syfityzmem.
Przedsiębiorcy i Kupcy ogła-
szenia się w „LUDZIE“.

Dr. CARLOS MOREIRA, Lekarz
Specjalnie leczy oczy, uszy, nos i gar-
dło. - Konsultorium: Pharmacia Corrêa,
Rua Marechal Floriano N 148. - Tele-
fon 319. Od godziny 8-jej do 15-tej.

Rezydencja:
Rua Visconde de Nacar 85 - Tele-
fon 888.

Za 8\$000 wplaty miesięcznej
możecie mieć wraz
ze swą rodziną darmo lekarzy i den-
tystów w

POLIKLINICE ROBOTNICZEJ
przy ulicy Avenida Lui Xavier
we ście z Rua Ermelino de Leão 14
Przyjmuje od godziny 9-11 rano i
od 1-4 po południu i od 7-mej i pół
do 10-tej wieczorem.

Jest do sprzedania
dwa łoty ziemi z domem wygodnym, sto-
dogą i mniejszym zabudowaniem kry-
tym dachówka. Sad z pomarańczami i
innymi drzewami owocowymi na około
łomu. Licznej udziela właściciel:
**Józef Nowak - cor. Araucaria -
Parana**

S'mierć Mrówkom
FORMICIDA w orzku jest
jedynym środkiem, obronnym wszęch
ogródów i pól przeciw atakom mrówek.
Używa się bez ognia i bez wszelkich
przyrządów.

Można kupić we wszystkich sklepach
Dostaćca na Stan:
Jan Woźniak
Rua Commandador Araujo 271
CURITYBA

Mebłe Luksusowe Mebłe Malowane

w różnych kolorach. -
Ceny niesłychanie niskie

CASA DALL STELLA
Rua CAN. LOPES 261 i 263
CURITYBA

Obchody Konstytucji 3-go Maja

Trzeci Maj w Fluviopolis

Już dawno kolonia nasza nie
obchodziła tak uroczyste roczni-
cy 3-go Maja jak w roku obec-
nym. Pogoda dopisała zupełnie.
To też w obchodzie wzięła ud-
ział niemal cała kolonia polska.

Rankiem wyruszone wożami
do Rio Claro. Przed kościołem
dzieci szkolne, przystrojone w
czapki i wstęgi o barwach pol-
skich i brazylijskich, oraz z cho-
ragiewkami w rękach, ustawiły się
parami i w pochodzie, ze sztan-
dami na czele, ruszyły do świą-
tyni.

Tu Ksiądz proboszcz St. Pia-
secki po podniosłym, koliczno-
ściowym kazaniu odprawił uro-
czyste nabożeństwo, podczas któ-
rego śpiewały obie miejscowe
sodalicje marjańskie, męska i
żeńska. Na nabożeństwie były
obecne oprócz szkoły S. S. Mi-
łosierdzia z Rio Claro i naszej
z Fluviopolis jeszcze dwie z
pobliskich kolonii. Także ludno-
ści z bliższych i dalszych oko-
lic zebrało się trochę.

po mszy św. wrócić się czem-
prędzej do domu, bo już na go-
dzinę 4-tą był zapowiedziany ob-
chód, połączone z loterią fanto-
wą, lejlonez, teatrykami i za-
bawą taneczną.

W obchodzie wzięło udział
tytu obywateli miejscowych i go-
ści z najdalszych nawet stron,
że na ogół obszerna salka nie
mogła pomieścić wszystkich i
wielu musiało stać na dworze
lub na werandzie.

Zanim przystąpiono do uro-

czystości polskiej, uuczono rocz-
nicę odkrycia Brazyliji. Nasz nau-
czyciel, p. Józef Stańczewski od-
czytał odpowiednie wypracowa-
nie po portugalsku, poczem uożeń
szkolny Bolesław Bałkowski wy-
głosił wiersz pod tytułem „Terra
de Vera Cruz“. Okrzykiem na
cześć gościnnej Brazyliji zakoń-
czono tę część uroczystości.

Następnie p. Stańczewski prze-
mówił do rodaków w języku oj-
czystym, objaśniając powody, dla-
czego naród polski obchodzi rocz-
nicę Konstytucji 3 Maja, jej zna-
czenie dla przeszłych pokoleń,
oraz nawoływał gorąco do pie-
legnowania tradycji polskich i do
popierania szkoły polskiej w
myśl zasad twórców Konstytucji
pamiętnej, którzy w oświecaniu
narodu widzieli jego przyszłość
i zbawienie. Snać podobano się
przemówienie zebranych uczestni-
kom, bo rzeziście je oklaskiwali.

Po deklamacjach udatnych pod
tytułem „Pieśń radosna“ i „Piasta-
wygłoszonych przez małą Bogu-
się Tarniową i Sylwestra Kozłow-
skiego, dzieci szkolne odegrały
dwie sztuczki teatralne.

W pierwszej poważnej, pod
tytułem „W chaosie Piastowej-
przedstawiono postrzyżyny Zie-
mowita i chrzest jego przez o-
wych legendarnych świętych o-
ygniółów. Małi aktorzy znakomic-
nie wywiążali się ze swych ról.

Byli nim: B. lesław Bałkowski (Piast),
Antelka Wypych (Rzepicha), Józef Stań-
czewski (Zemlowit), Jan nka i Geołowie
Zawadzka oraz Andzia Gwóźdz (Zda-
na, Krasna, Stawa), Florjan Zwierzkow-

ski (linnik), Marcell Lesniowski i Syl-
wester Wypych (święci), Narcyzy Karolew-
ski, Dawid Lesniowski, Dymitr Cuch, Józef
Przybysz i Adam Stawarski (Wra-
tystaw, Słostaw, Mszczuj, Seibor, Zaboj-
kmicze i pod Kruszwyicy.

W następnym sztuce wesolej
pod tytułem „Ozy nauka po-
trzebna?“, brał udział: Józef Nie-
wiadomski (nauczyciel), Ludwik
Ignaszewski (Wacek), oraz w
przebraniu: czarownica z Łysej
Góry), Tadeusz Panek, Genia
Zawadzka, Edward Adriańczyk,
Janinka Kamińska, Dawid Les-
niowski (dzieci szkolne) i Jani-
na Zawadzka (znachorka Bart-
kowa).

Widzowie ucieszyli się wiel-
ce popisowaniem się małych
aktorów i nie szczędzili oklasków
oraz słów zadowolenia.

Po przedstawieniu odbyła się
zabawa, która trwała późno w
noc. Dzięki ofiarności społecz-
stwa oraz energicznej pomocy
zarządu naszego Tow. św. Sta-
niśława który nie szczędził pra-
cy i trudu, aby wszystko wy-
padło jak najlepiej, gości bawili
się znakomicie. Czysty dochód
z zabawy w kwocie przeszło
500\$000 obrócono całkowie na
potrzeby szkoły.

Osobna pochwała należy się
panikom, które zajęły się roz-
sprzedażą kokardek, mianowicie
p. p. J. Wypych i Karolewskim.

Należy też podkreślić, że nikt
nie zakłócił porządku; przeciw-
nie wszyscy bawili się ochoco
i wesoło, wynosząc jak najmil-
sze wrażenie. Cześć za to ro-
dakom z Fluviopolis i okolicy!
Fr.

São Matheus

Rocznice Konstytucji 3-go Maja
obchodzone w São Matheus bar-
dzo wspaniale.

W niedzielę 4-go b m. po su-
mie zebrał się rodacy ze wszyst-
kich okolicznych kolonii w szko-
le Sióstr Miłosierdzia dla uczcze-
nia tak wielkiego święta naro-
dowego. Na program złożyły się:

Przemowa księdza proboszcza
St. Porzyckiego, który przemo-
wił do rodaków wyłuszczając
znaczenie konstytucji i zachęca-
jąc wszystkich do wspólnej pra-
cy dla dobra Polski; następnie
deklamacja, przedstawienie „Pol-
ski Zmartwychwstałej“ i krako-
wiak, który w strojach krako-
wskich odtańczyły dzieci szkolne
Sióstr Miłosierdzia bardzo ład-
nie. Po „krakowiaku“ przema-
wił p. Fran. Grabowski, kole-
nista z Cachoeyry o Polsce uo-
niającej, poczawszy od czasu Ja-

na Sobieskiego, aż do jej pow-
stania w roku 1918. Podkreślić
trzeba zdolność doskonałego or-
jentowania się prostego koloni-
sty w historii Polski. Pięknie
scharakteryzował rozbiór Polski
porównując ją z niewinną śmier-
cią Zbawiciela na krzyżu. Wypeł-
niona sala słuchała z wielkiem
zaciekawieniem tej przemowy,
bo p. Fran. Grabowski przema-
wił ze serca i do serca, jako do-
bry Polak i dobry katolik; został
też za to nagrodzony licznymi ok-
laskami.

Na zakończenie dzieci szkolne
odśpiewały hymn „Jeszcze Pol-
ska nie zginęła“ poczem koloni-
ści podnieśli na duchu poczuli
się rozczulić do domu mile
wspominając sobie błogie chwile
spędzone w szkole Sióstr Mi-
łosierdzia.

W. P.
S Matheus, 4 - IV - 1930

IRATY

Zdaje się, że odkad kolonia
polska w Iraty istnieje, nie było
jeszcze tak wspaniałego obcho-
du narodowego jak ostatni z o-
kazji rocznicy Konstytucji 3 Maja.

Cała kolonia wylęgła siły aż-
by wielką Rocznice godnie uo-
zić, ale do uświetnienia uroczystości
przyczyniła się niezawodnie i u-
dział księdza polskiego i Sióstr
polskich.

W sobotę ubiegłą wyruszył z
domu Towarzystwa imponujący
pochód. Na ozele orkiestra, po-
tem sztandary, następnie niezli-
czona ilość dzieci ze wszystkich

szkół polskich z okolicy pod o-
pięką pp. nauczycieli a wreszcie
łtmy narodu ruszyły do kościo-
ła polskiego na nabożeństwo.

Uroczystą Mszę św. odprawił
i wygłosił kazanie Ks. proboszcz
Paweł Warkocz.

Wczesnie nabożeństwa chó-
r żęński odśpiewał między inne-
mi dwie nowe a bardzo piękne
pieśni; na harmonjum grała Sio-
stra Helena z Abranches.

Po nabożeństwie znowu ufor-
mował się ogromny pochód i
skierował się z powrotem do
domu Towarzystwa. Tutaj nastą-

Pastilhas LEKEROL
Środek przeciw kaszlowi, dychawicy, astmie, bólowi w piersiach i w gardle.

MALGORZATA SLEZAK
królowa operetki wyraża się w ten sposób o naszych pastylkach:

Pastyłki LEKEROL
są znakomitem środkiem przeciw bólowi gardła i piersi. Do nabycia we wszelkich aptekach.

DEPOZYTARJUSZ W KURYTYBIE

Cia Argus Ltda
NASTĘPCY GREIN & C-IA
RUA SÃO FRANCISCO N 29 - TELEFON 514 - CAIXA P. 214

Polski Hotel BRASIL
położony w pobliżu dworca kolejowego Piękne i wygodne pokoje wynajmuje się z utrzymaniem. — Przyjmuje się stolowników. Obiady wysiła się do domu. W każdym czasie są do nabycia ciepłe i zimne potrawy, oraz doborowe trunki i szarabko. Kuchnia doskonała. Ceny od 65 do 15\$ dziennie; na dłuższy czas bierze się taniej. Automobil na dyspozycję. Telefon 822 — Rua Floriano Peixoto 722 — Curitiba.
Właściciel: **Leopold Rejniak**

ADWOKACI
Prof. Dr. Fr. B. de Azevedo Macedo
Dr. Jaymes Portugal Macedo
Biuro: Rua 24 de Maio N 38 CURITYBA

Dr. Carlos Heller
Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach.
Praktyka ogólna.
Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pecherza i włosów.
Klinika dla dzieci. — Leczy Zylaki oraz rany na nogach bez operacji.
Leczy szczeniaki promieniami Diatermia Konsultorium i rezydencja:
Rua 15 de Novembro 5. Przyjmuje od 10 do 12 i od godz. 4-jej do 6-jej.
Rez: Rua Comendador Araujo 970 — Telefon 44

POLSKI ZAKŁAD Jubilersko - Zegarmistrzowski ANEL
Kazimierz Wojnarowski
Rua Ebano Peixoto N 19
przyjmuje zegarki, zegary i wszelką biżuterię. Wykonuje naprawy z gwarancją szybko i tanio.

Dr. Sylvio P. de Azevedo VORONOFF
Wynalazca brazylijskiego lekarstwa **Fluxo Sedatina**
kobietą jest ocaloną.
Słynny ten lekarz brazylijski jak również uczonej rosyjski wynalazł lekarstwo **FLUXO SEDATINA**
Pewna pani cierpiąca na choroby kobiece a po zażyciu lekarstwa **Fluxo Sedatina** doznała w przeciągu dwóch godzin ulgę; organizm jej został uregulowany i wszelkie bóle zniknęły na zawsze.
Fluxo Sedatina poleca się lekarzom i akuserkom.
Fluxo Sedatina używa się po wszelkich szpitalach i po Domach Zdrowia w São Paulo i w Rio.
Fluxo Sedatina można nabyć w aptekach.
Na życzenie daje się porady przysyłając znaczki na list.
RIO - Rua Alf. N. 105

SZYFKARTY DO EUROPY

Zakupujcie na znakomite okręty KOMPANJI Hamburgsko Południowo-Amerykańskiej:

Comp. Hamburgueza Sul Americana

Okręty tej Kompanji są szybkie i luksusowe.

CAP ARCONA
CAP POLÓNIO
CAP NORTE
ANTONIO DELPHINO
(ma I-gą, II-gą i III-cią klasę)

Specjalne okręty pędzone motorem wyłącznie dla podróżnych 3-ciej klasy.

Monte Sarmiento Monte Olivia

Ajenci: **CASA HACKRATT**
CURITYBA - Rua 15 de Novembro 502 - PARANA
Caixa postal 420 - Telefon 900

Casa de Saude „São Francisco”
DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
Rua São Francisco N 25 - Curitiba.
Specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumothora x przy osobach cierpiących na płaca. — Nowoczesny aparat Roetgens. — Diatermia. — Sztuczne ultra fioletowe, promienie słoneczne, Zystokopja i t. d. — Przyjmuje od godziny 10-jej do 11-pól od 1-5

Do farbowania wszelkich materiałów uważa się ogólnie za najlepsze tak zwane **Farby BAYER**
CARLOS LUHM — Rua Riachuelo 101 - Curitiba

VANADIOL Grande Tonico Phosphatado
Oczyszcza krew i wzmacnia nerwy.
Co dzień wydają się recepty na to lekarstwo medycy Brazylii i Argentyny, mianowicie profesorowie: Dr. Miguel Couto, Austrognólio, Juliano Moreira, Rocha Faria, Rubião Meira, Dr. Diogo Faria, Dr. Walter Seng, Dr. Luc. Guabherro akotat i inni lekarze.

Cruzeiro Pilsen i Pomba
Sa to znakomite piwa na lato

SKŁAD NASION I JARZYN
Najlepsze nasiona dostać można tylko w składjaz **SEMENTEIRA**
Wyrabia bukiety, wianki — Rysunków dla ogrodów i parków i według życzenia.
gdzie się mieścił dawniej skład Witolda Zagotto-wicza — Travessa Zacharias N 5 - Curitiba — jest to ulica między placem Zacharias i Aven. Luiz Xavier przez którą przechodzi tramwaj Batel.
A. H. & Cia
Nasiona te są zawsze świeże i gwarantowane. — Nasiona wysiła się pocztą i koleją na całą Brazylię. — Ceny są przystępne.

„A VENCEDORA”
Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owiljanych.
Cukierki malanowe, kokosowe, miodowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawo przekonanie się, że są najlepsze i najlepsze w Kurytybie.
FRANCISZEK LACHOWSKI
Curityba — Rua Cabral N 451 — Curitiba

pity śpiewy, deklamacje dzieci szkolnych.
P. prof. Matuszewski przemawiał o Konstytucji 3 Maja.
Po tej poważnej uroczystości nastąpiła wesoła i miła zabawa, „churasko” „lellão” i inne rozrywki.
Cała kolonia odniosła bardzo pokrzepiające wrażenie z pięknej uroczystości.

Ponta Grossa
Liczna jest kolonia polska w Ponta Grossa, lecz niestety nie jest ona skupiona należycie w towarzystwach polskich.
Nadto obchód Rocznicy Konstytucji 3 Maja zbiegał się z ingresem J. E. Ks. Biskupa Antonio Mazzarotto.
Mimo to jednak Polacy zorganizowali w Ponta - Grossie bardzo piękny obchód narodowy.
Po nabożeństwie, po południu w sali Tow. „Odrodzenie” od-

były się występy młodzieży szkolnej, jak deklamacje, śpiewy.
Również chór Tow. „Amatorów Sceny im. Stanisława Wyspiańskiego” pod batulą p. St. Eigensa wykonało szereg pieśni patriotycznych.
Następnie przemawiał p. prof. Gr. Kowalski — o donosłości Konstytucji 3-Maja, a korzystając z przybycia na obchód tak licznej rzeszy Polaków, podkreślił działalność Towarzystwa, wspomniawszy dalej, iż wkrótce w Ponta Grossa zostanie otwarta bezpłatna polska ochronka.
W końcu błagał rodziców, by przysyłali swe dzieci na naukę do szkoły polskiej. Kolonia, składająca się z 300 rodzin polskich powinna przysyłać do szkoły kilka setek dzieci, a tymczasem uczęszcza tylko około 80 dzieci.
Po występach i przemowach odbyła się zabawa.

że przysłała mu się historia mroźna krew w żyłach. Znalazł się w obozie dzikich Indian, którzy przygotowali stos ofiarny, na którym miał za chwilę spłonąć. Wówczas zwrócił się do niego wódz Indian ze słowami:
— Albo wykończysz twój wy-nalazek, albo spalimy cię na stosie.
Potężnym wysiłkiem woli Smith zastanowił się nad tą nieszczęsną igłą!
— Już mam! Otwór będzie przy ostrzu!
W tej chwili się obudził.
Pytacie, czy osiwił? Nie, — gdyż był łysy.

Benania Fosfat wspaniałe nawóz pod i pszenicę żyto.

Jaskinia z djamentami
Jaskinię, która przepychem przypomina zaczerwaną jaskinię Aladina z 1001 nocy, odkryto ostatnio w Namaqualand, 30 kilometrów od Porih Nolloih — Szczęście to spotkało kilku przemysłników djamentów, szczęście, które jednak po czasie zamieniło się w klęskę. W spadzistym wybrzeżu morskiem morze wyłobilo jaskinię, która podczas przypływu zapełnia wodą. W jednej z takich jam spostrzeżono 6 Europejczyków, którzy zsunęli się do jamy po strumym brzegu, że całe jej ściany pokryte były djamentami. Była ich cała warstwa, przynajmniej na kilka stóp grubości. Wobec tego w czasie odpływu przechodzili i zbierali kamienie niezwykle piękne, które fale wymywały podczas przypływu. Po każdym dopływie morza znajdowały nowe kamienie, które wystarzało zbierać niby

kamiki przydrożne. Ale ponieważ dzisiaj nie żyjemy w świecie bajki, więc radość ich z powodu odnalezionych skarbow nie pozostała niezamągoną. Kilku defektywów wpadło jednak na ślad przemysłników i odkryło ich „jaskinię djamentów”. Namaqualand jest bowiem państwem polem djamentów i poszukiwanie ich na wybrzeżu jest surowo wzbronione. Przygodnych poszukiwaczy skarbow aresztowano wtedy i wytoczono im proces.

RZEKOMY NIEBOSZCZYK UCIEKA Z TRUMNY.
Na cmentarzu miasta meksykańskiego Queretaro doszło do niezwykłego zajścia.
Na cmentarz przybył liczny orszak pogrzebowy odprowadzający zwłoki mężczyzny, zmarłego dnia poprzedniego. Gdy wszakże trumnę postawiono na ziemi dla odprawienia nad nią modłów, deski jej zatrzeszczały, wygięły się i trumna pękła, a rzekomy nieboszczyk zerwał się na równe nogi i całym pędem rzucił się do ucieczki.
Na ten widok powstał wśród tłumu popłoch nieopisany. Krzyjąc, popychając się i przewracając o nagrobki, wszyscy rozbiegli się przed pędzącym rzekomym nieboszczykiem, który zatrzymał się dopiero w swem mieszkaniu.
Jak się okazało, oczywiście wzięto go za umarłego, gdy tymczasem ponadł tylko w letarg, z którego na szczęście, w sam czas się ocknął.
Wskutek popłochu na cmentarzu wiele osób odniosło poważne obrażenia.

Benania Fosfat najlepszy nawóz pod pszenicę i żyto

Wesoły kącik.

ALE TYMCZASEM...
— Wiesz co, Bana, mnie się dziś snilo takie robactwo, że oje! My pewnie wygramy na loterii.
— Czemu nie, ale tymczasem to ty może poszedłbyś do laźni sobie wykapać.

DOSWIADZENIE.
— Może mi dziażdzo poradzi, w jakim wieku najlepiej ożenić się?
— Może dziecko, to bardzo drażliwa kwestja. Młodemu .. za wesośnie a staremu... za półno...

NIESLYCHANA UCZCIWOŚĆ.
— Wolał się młwi, że u nas ma-łomamy urozwojonych ludzi. A ja przekonałem się, że jest przeciwnie. Proszę sobie wyobrazić, dwa lata temu na stacji w Kurytybie zostawiłem parasol. Wczoraj tam przyjeżdżam, patrzę — stoi na tam samym miejscu. Naturalnie, zabrałem.
— Ej, czy to aby ten sam?
— No nie. Ale w każdym razie to uczciwie, że jakkolwiek postawili.

NAJWIĘKSZA SZYBKOŚĆ.
— Panie szoferze, pan bierze najwyższą szybkość chyba tylko wtedy, gdy jest pan na prostej drodze?
— Nie, ale wtedy, gdy kogoś przejechałem...

TANIO.
— Co? sprzedaje pan te zegarki po 15\$ Pana samego kosztuje chyba tyle materiał...
— Tak, zgadł pan!
— A gdzie pański zarobek?
— Zarabiam później... na reperaciach...

Spróbujcie nawozić ziemię nawozem **Benania Fosfato** a nie psułajecie.

Strach — matką wynalazków

Strach nieraz już okazał się podniętą dzielności, pomysłowością i wynalazczością. Strach — to bohater, do pewnego stopnia przynajmniej. — Wymownie przedstawił to Sienkiewicz w powieści Zagłoby.

W tych tygodniach w Cincinnati w Ameryce zdarzył się ciekawy wypadek. Z miejscowego lotniska wznosił się w czasie lotów pokazowych dla publiczności aeroplan z pasażerem, po raz pierwszy zażywającym powietrznej podróży.

W pewnej chwili wskutek niefortunnych ewolucji wypadł z samolotu pilot. Nasz nowicjusz

został więc sam w pędzącym aeroplanie. Prerażony chwycił za koło sterowe i tak szczęśliwie niemi manewrował, że samolot wylądował z niewielkim uszkodzeniem. Coprawda dzielny pasażer osiwił ze wzruszenia.
Czasem urojone nawet niebezpieczeństwo daje dobre skutki. Wynalazca maszyn do szycia Smith biedził się od szeregu miesięcy nad najważniejszym problemem — wyglądem igły do szycia.
Jak wiadomo, zwykła igła ma otwór u góry, od grubszego końca. Naprawdę jednak wynalazca próbował taką igłą umieścić w swej maszynie. Zdarzyło się raz,

KURS PIENIEDZY

Złoty polski	1\$100
Dolar	8\$670
Lira włoska	\$41
Frank francusk	\$37
Angielski funt szterling	41\$700
Frank argentyński	3\$520
Frank szwajcarski	1\$618
Pez urugwajski	7\$081
Marka niemiecka	2\$800